

Avaluació de programes i polítiques públiques

Codi: 100443

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Pedro Jurado de los Santos

Correu electrònic: Pedro.Jurado@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No es contemplen.

Objectius

Avaluació de programes i polítiques públiques en la titulació:

Es tracta d'una assignatura de quart curs, obligatòria que desenvolupa el procés d'avaluació des d'una perspectiva disciplinar i professional que arrela en l'avaluació de programes, sense oblidar les seves connexions amb el disseny i seguiment dels mateixos.

1. Reflexionar en torn als conceptes relacionats amb el procés d'avaluació plans i programes de formació i/o intervenció social.
2. Dissenyar, desenvolupar i avaluar plans, programes, projectes i activitats per a intervenir en contextos d'intervenció/prevenició, específicament a l'àmbit criminològic.
3. Analitzar models d'avaluació de programes aplicats a diferents situacions.
4. Dissenyar processos d'avaluació diferencial (des de l'avaluació diagnòstica -inicial fins l'avaluació d'impacte).
5. Redactar informes i expressar-se oralment amb rigor tècnic i capacitat comunicativa.

Competències

- Aplicar un programa de prevenció de la criminalitat en l'àmbit comunitari.
- Avaluar els resultats d'un programa de prevenció o intervenció amb referència a la delinqüència.
- Demostrar que es comprenen els models de prevenció i intervenció de la criminalitat més adequats per a cada problema específic.
- Dissenyar un programa de prevenció de la criminalitat.
- Identificar els recursos socials existents per intervenir en el conflicte i en la criminalitat.
- Redactar un treball acadèmic.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Transmetre oralment les idees a una audiència.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip i en xarxa.

- Utilitzar les tècniques d'avaluació del risc i les necessitats criminògenes d'una persona per determinar la proposta d'intervenció.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar un model avaluatiu eficaç per a detectar les necessitats d'intervenció criminològiques en població penal
2. Aplicar un programa de prevenció orientat als agents de control.
3. Demostrar que coneix els mitjans i procediments científics orientats a la prevenció del delictes.
4. Desenvolupar de manera eficaç un programa de prevenció de la delinqüència en l'àmbit comunitari.
5. Fer una anàlisi de resultats d'un programa de prevenció de la delinqüència.
6. Gestionar adequadament un equip de prevenció o seguretat
7. Redactar un programa de prevenció de la delinqüència.
8. Redactar un treball acadèmic.
9. Saber elaborar un programa de prevenció social de la delinqüència.
10. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
11. Transmetre oralment les idees a una audiència.
12. Treballar de manera autònoma.
13. Treballar en equip i en xarxa.
14. Utilitzar adequadament els programes de prevenció i intervenció criminològica.

Continguts

Avaluació de programes i polítiques públiques

1. Conceptualització de l'Avaluació de Programes i Polítiques públiques.
2. Dimensions de l'Avaluació Programes i Polítiques públiques.
3. Disseny d'avaluació diferencial de programes (avaluació de necessitats fins avaluació d'impacte).
4. Referents, criteris i indicadors.
5. Estratègies, metodologies, tècniques i instruments d'avaluació.
6. Avaluació de l'eficàcia, l'eficiència i l'efectivitat d'un programa.
7. Models d'avaluació de programes.
8. Metaavaluació. Problemàtiques freqüents a l'Avaluació de Programes i Polítiques públiques.

Metodologia

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de centrar l'activitat del procés en l'aprenentatge de l'alumne. Per tal de permetre l'assoliment d'aquest principi, l'estudiant haurà de ser actiu i autònom en tot el procés, essent missió del docent ajudar-lo en aquesta tasca. En aquest sentit, el professorat, 1) donarà suport a l'estudiantat en tot moment aportant la informació i els recursos necessaris per a que es doni l'aprenentatge, 2) vetllarà per l'aprenentatge autònom de l'estudiantat proposant-li diferents activitats d'ensenyament aprenentatge (individuals i grupals, teòriques i pràctiques) sota el principi de multivarietat metodològica.

Sota aquest plantejament, l'assignatura s'estructura, en el seu disseny i desenvolupament, en el tipus d'activitats d'ensenyament aprenentatge que detallem i concretem tot seguit:

Activitat	Hores	Metodologia	Resultat: Aprenentat
Presencial en gran grup	30	Permeten la presentació dels continguts alhora que participar activament en llur desenvolupament.	E21.02, E22.0 E28.02, T05.01

Malgrat ser una tipologia d'activitat on el protagonisme pot recaure excessivament en la figura docent, cal fomentar la participació activa de l'alumnat, especialment compartint elsaprenentatges que s'han assolit o que s'estan assolint.

En aquest moment, per exemple, es quan es presenten les activitats pràctiques, normalment en forma de casos o Aprenentatge Basat en Problemes, que formaran part de l'assignatura i que es realitzaran individualment o grupalment

Seminaris	15	Permeten treballar en grups mitjans (25 persones aprox.) per tal de reforçar i complementar el treball individual i de grup petit (3-5 persones aprox.). És alhora l'espai adequat per al debat i per personalitzar amb un treball que s'ha de semblar el més possible al que l'alumnat farà professionalment: l'anàlisi d'una realitat i el disseny d'un programa de prevenció, aprofitant els aspectes teòrics que s'hagin anat incorporant. Els seminaris s'estructuraran al voltant del treball grupal.	E21.02, E22.0 E28.02, T01.0 T02.00, T03.00
-----------	----	--	--

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup: teoria i anàlisi de casos (individual amb discussió grupal).	30	1,2	2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 14
Seminaris: disseny d'un programa de prevenció (activitat grupal).	15	0,6	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Elaboració en grup i lliurament en plataforma virtual d'un programa de prevenció grupal dissenyat per l'alumnat	15	0,6	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Lectura dels dossiers-unitats didàctiques de l'assignatura i propis; recull dels casos treballats; elaboració d'informes i anàlisis breus.	50	2	2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14

Avaluació

Considerem que hi ha tres moments clau en l'avaluació de l'assignatura: avaluació inicial, avaluació continuada i avaluació final.

- L'avaluació inicial o diagnòstica ens ha de permetre conèixer el nivell d'entrada dels estudiants pel que fa a coneixements sobre l'assignatura i experiències que tenen en treball grupal, autònom, etc., a fi de poder adaptar el programa a les seves característiques.

- L'avaluació continuada o formativa ens ha de permetre verificar el nivell d'assoliment dels aprenentatges per tal de poder atendre la diversitat i la particularitat de l'alumnat alhora que prendre decisions sobre el ritme de desenvolupament del programa.
- L'avaluació final o sumativa és la que ens ha de permetre verificar el nivell d'aprenentatge assolit, tenint en compte els objectius i competències del programa, sense menystenir les adaptacions que s'hagin pogut introduir.

A partir d'aquests principis bàsics, l'estudiant haurà de lliurar dos tipus d'evidències:

1. proves pràctiques de caràcter grupal (**disseny d'un programa**) i

2. individual (**anàlisi d'un o més plans, programes o projectes ja existents**), amb aportació d'evidències analitzades més enllà del treball presencial, especialment pel que fa a l'ampliació dels casos o problemes plantejats a l'aula, i sempre amb lligam amb la teoria treballada.

Aquestes evidències seran revisades, **per a la seva qualificació, en dos moments al llarg de l'assignatura (aproximadament a la meitat i al final d'aquesta)**. Cal tenir en compte, però, que sempre hi haurà revisions per part del docent a iniciativa de l'alumna/e, dins del context de l'avaluació contínua o formativa.

El **disseny grupal d'un programa** té una finalitat formativa des del punt de vista de la seva avaluació, ja que podrà ser revisat pel grup en funció de la tasca lliurada. Aquesta revisió es farà en els **seminaris** que es consideren presentant els resultats del treball grupal, a més, a la resta de companys i companyes. La puntuació d'aquest programa dissenyat tindrà lloc després del seu **lliurament per escrit i de l'exposició oral de defensa** que tindrà lloc a continuació. Aquesta defensa tindrà el caràcter d'**avaluació sumativa** per a aquesta part grupal. Es durà a terme també en dos moments al llarg de l'assignatura.

Les evidències individuals, separades en cadascun dels blocs de continguts considerats, tenen una finalitat autodiagnòstica, formativa i sumativa i, en aquest darrer cas, han de ser una síntesi individual de la realització, discussió i reflexió del treball.

Pel seu caràcter, la **recuperació** implicarà la correcció dels elements d'aprenentatge no assolits, o bé la incorporació de noves evidències per part de l'alumna/e que demostrin l'assoliment de les competències demandades. **Si al llarg del semestre no s'han superat i/o corregit les parts defectuoses, no es podrà lliurar un treball final únic, de manera exclusivament sumativa i separada del treball continuat de l'assignatura, i, per tant, aquesta restarà suspesa. El mateix s'ha de dir en relació amb el disseny grupal d'un programa: l'avaluació de l'assignatura dóna molt de pes a les evidències formatives.**

Tant les evidències individuals com el disseny d'un programa grupal seran corregits mitjançant rúbrica, que es farà pública per a l'alumnat a les primeres sessions de l'assignatura.

La realització de tots els treballs és conditio sine qua non per superar l'assignatura. En cas que quedin alguns **parts de treballs pendents** es podran realitzar i/o lliurar en la data concreta en finalitzar l'assignatura, sempre i quan parlem d'acabar realitzacions ja treballades formativament.

Cada situació individual que no s'ajusti al que està escrit haurà de comunicar-se al professor de l'assignatura per tal d'habilitar les avaluacions pertinents sense perdre de vista la filosofia d'avaluació considerada: es tracta de treballar de manera contínua, acumulant coneixements i aprenent dels problemes i errors propis, més que no pas de superar l'assignatura amb proves puntuals.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració d'anàlisis i informes breus aplicant la teoria a la pràctica pel que fa a plans, programes i/o projectes existents	50 % (dos lliuraments)	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 14
Presentació oral del pla, programa o projecte dissenyat (nota	20% (dos	5	0,2	2, 3, 5, 6, 7, 8,

individualitzada).	moments)	10, 11, 12, 13, 14
Seguiment del programa dissenyat per l'alumnat; correcció del programa final (informe escrit i presentació); activitat grupal	30 % (dos lliuraments)	25 1 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14

Bibliografia

Bibliografia general

- Abdala, E. (2004) Manual para la evaluación de impacto en programas de formación para jóvenes. Montevideo: OIT.
- Agencia Estatal de Evaluación de la Calidad (2010) Fundamentos de evaluación de políticas públicas. Madrid: Ministerio de Política Territorial y Administración Pública (es pot trobar a http://www.aeval.es/comun/pdf/evaluaciones/Fundamentos_de_evaluacion.pdf).
- Álvarez Rojo, V. (2002) (Coord.) Diseño y evaluación de programas, Madrid: Eos Universitaria.
- Banco Mundial (2004) Seguimiento y evaluación: instrumentos, métodos y enfoques. Washington: Banco Mundial.
- Comas, D. (2008). Manual de evaluación para políticas, planes, programas y actividades de juventud. Madrid: Observatorio de la Juventud en España. Servicio de Documentación y Estudios.
- Dente, B. i Subirats, J. (2014). Decisiones públicas: análisis y estudio de los procesos de decisión en políticas públicas. Barcelona: Ariel.
- Fernández-Ballesteros, R. (1995) Evaluación de programas. Una guía práctica en ámbitos sociales, educativos y de salud, Madrid: Síntesis.
- Loinaz, I. (2017). Manual de evaluación del riesgo de violencia: metodología y ámbitos de aplicación. Madrid: Edcs. Pirámide
- López Sánchez, F. et al. (2011). Programa menores infractores: intervención educativa y terapéutica. Madrid: Edcs. Pirámide.
- Martínez Espasa, J. (2015). Las políticas públicas de seguridad ciudadana. Análisis y propuestas desde la criminología. València: Universitat [disponible a <http://roderic.uv.es/handle/10550/50188>].
- Nirenberg, O.; Brawerman, J. y Ruíz, V. (2000) Evaluar para la transformación. Innovaciones en la evaluación de programas y proyectos sociales, Buenos Aires: Paidós
- Orts, E. et al. (2013). Menores: victimización, delincuencia y seguridad: programas formativos de prevención de riesgos. Valencia: Ed. Tirant lo Blanch
- Osuna, J.L., y Márquez, C. (Drts.) (2002). Guía para la evaluación de políticas públicas. Sevilla: Instituto de Desarrollo Económico (es pot trobar a <http://siare.clad.org/siare/innotend/evaluacion/manualeval.pdf>).
- Reboloso, E.; Fernández-Ramírez, B. i Cantón, P. (2008). Evaluación de programas en intervención social. Madrid: Síntesis.
- Shaw, I.; Greene, J. and Mark, M. (2006). Handbook of Evaluation. Policies, Programs and Practices. London: Sage.
- Tejada, J. y Giménez, V. (Coord.) (2001). Formación de formadores. Escenario institucional, Madrid: Thomson
- Viñas, V. y Ocampo, A. (2006), Conceptos clave de seguimiento y evaluación de programas y proyectos. Breve Guía. Lima: PREVAL - FIDA

Bibliografia específica

Es presentarà amb el desenvolupament del programa de la matèria, d'acord amb els interessos de l'alumnat cara a la superació de les competències de l'assignatura.